

Årsrapport 2013

Partiloven § 26 pålegger Partilovnemnda å avgi en årlig rapport til departementet om sin virksomhet. Dette er rapporten for 2013.

Rapporten skal etter partiloven § 26 overleveres innen 1. oktober året etter. Fristen ble etter avtale med departementet utsatt til etter nemndas behandling av rapporten i sitt møte 6. oktober. Rapporten ble her enstemmig godkjent av en fulltallig nemnd.

1. Oppnevning

Partilovnemnda som var i arbeid i 2013 ble oppnevnt av Kongen i statsråd 15. juni 2012.

Følgende medlemmer ble oppnevnt, og har fungert fra oppnevningssdato fram til utgangen av året 2013: Ørnulf Røhnebæk (leder), Torhild Bransdal (KrF), Asmund Kristoffersen (Ap), Liv Røssland (FrP), Paul Inge Severeide (SSB – uavhengig medlem).

2. Møtevirksomhet

Nemnda hadde tre møter i 2013, 24. juni, 14. oktober og 29. november. Alle ble avholdt i leide lokaler på Gardermoen. Noen vedtak er truffet i nemndsmøtene, men de fleste vedtak er truffet etter sirkulasjon av utkast med påfølgende drøftinger per e-post. Dette har fungert tilfredsstillende.

3. Nemndas adresse, sekretariat og hjemmeside

Nemndas leder var sekretær for nemnda inntil den nyopprettede stillingen sekretariatsleder overtok dette ansvaret fra og med 1. juni 2013. Stillingen ble besatt av Tor Henriksen.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane er postmottak og utfører arkivtjenester for nemnda. Nemnda har egen hjemmeside med adresse www.partilovnemnda.no.

4. Sakstilgangen

Det følger av partiloven § 24 annet ledd, slik den lød i 2013, at nemnda har følgende 5 kategorier av oppgaver:

Partilovnemnda skal:

- a) tolke det aktuelle regelverket
- b) kontrollere at finansieringsbestemmelsene i loven overholdes
- c) fatte vedtak om bruk av administrative sanksjoner og inndragning av støtte
- d) avgjøre klager over vedtak om registrering, jf. § 8
- e) avgjøre klager over vedtak om tildeling av statlig støtte, jf. § 15

a) Tolkningsuttalelser

Nemnda har gitt tre uttalelser i 2013:

- tolkningsuttalelse 18. februar 2013 til Norges Kommunistiske Parti i Midt-Norge, v/nestleder Geir Skavern, som svar på spørsmål om hvilke konsekvenser det har for utbetaling av statsstøtte at partilaget er et distriktslag som dekker Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal. En enstemmig nemnd fastholder sitt standpunkt fra tolkningsuttalelsen som ble gitt 14. mai 2010 der tilsvarende problemstilling ble besvart: det er en forutsetning for tildeling av partistøtte at det eksisterer en partiorganisasjon i kommunen eller i fylket, og organisasjonen kan ikke dekke mer enn en kommune eller ett fylke
- tolkningsuttalelse 4. september 2013 til Miljøpartiet De Grønne, v/økonomiansvarlig Jarle Fagerheim, vedrørende partiets låneordning ved valget i 2013. Uttalelsen gjaldt hvorvidt låneordningen ble omfattet av bestemmelsene i partiloven § 18 fjerde ledd vedrørende innberetning av bidrag mottatt i valgkampperioden. En enstemmig nemnd uttalte at de innlånene som partiet hadde mottatt og som oversteg lovens terskelverdi, omfattes av § 18 fjerde ledd og faller inn under definisjonen av bidrag i § 19 tredje ledd
- tolkningsuttalelse 17. september 2013 til Miljøpartiet De Grønne, v/økonomiansvarlig Jarle Fagerheim, vedrørende uklarheter rundt ikrafttredelse av bestemmelsene i partiloven § 21 a tredje ledd, om partimedlemskap og engasjementstid for revisorer. En enstemmig nemnd uttalte at bestemmelsene om revisorers engasjementstid i partiet er gjeldende fra lovens ikrafttredelsesdato 1. mars 2013, mens bestemmelsene om revisorers medlemskap i partiet ikke skal ha tilbakevirkende kraft, og derfor først gjelder fra og med regnskapsåret 2014.

c) Vedtak om tilbakeholdelse av partistøtte og vedtak om formell advarsel

Nemnda mottok 30. september 2013 melding fra Statistisk sentralbyrå (SSB) om at antall innberetningspliktige partilag i 2013 var beregnet til 3316, fordelt på 16 registrerte partier. SSB opplyste at 120 aktive partilag per samme dato ikke hadde sendt inn inntektsoversikt for regnskapsåret 2012. Det ble også opplyst om 7 partilag som SSB hadde mottatt inntektsberetning fra etter 15. august 2013. Videre oversendte SSB en liste på 8 lag som på bakgrunn av opplysninger bl.a. fra partienes hovedorganisasjon ble ansett som inaktive eller nedlagte partilag.

Etter en gjennomgang av opplysningene fra SSB ble det i oktober og november sendt varsel om mulig vedtak om tilbakeholdelse av partistøtte til 96 lag. En rekke saker ble henlagt uten at varselbrev ble sendt fordi det aktuelle partilaget ikke hadde stilt liste og derfor heller ikke hadde fått stemmer ved kommune- og fylkestingsvalget i 2011. Oppnådde stemmer ved siste valg er grunnlaget for partistøtten.

Partilovnemnda traff vedtak om å holde tilbake statsstøtte i 2013 til i alt 94 partilag. Dette er:

Arbeiderpartiet (18)

Åsnes Arbeiderparti
Gausdal Arbeiderparti
Nord-Aurdal Arbeiderparti
Lindesnes Arbeiderparti
Bodø Arbeiderparti
Leirfjord Arbeiderparti
Hattfjelldal Arbeiderparti
Nesna Arbeiderparti
Fauske Arbeiderparti
Steigen Arbeiderparti
Ballangen Arbeiderparti
Røst Arbeiderparti
Bø Arbeiderparti (Nordland)
Øksnes Arbeiderparti
Andøy Arbeiderparti
Moskenes Arbeiderparti
Gamvik Arbeiderparti
Nesseby Arbeiderparti

Demokratene (2)

Demokratene i Oppland
Demokratene Songdalen

Høyre (1)

Levanger Høyre

Kristelig Folkeparti (9)

Lillehammer KrF
Kvitsøy KrF
Etne KrF
Askvoll KrF
Narvik KrF
Tysfjord KrF
Balsfjord KrF
Skjervøy KrF
Nordland Kristelig Folkepartis Ungdom

Kystpartiet (7)

Kystpartiet i Hjelmeland
Kystpartiet i Sveio

Kystpartiet i Midtre Gauldal

Kystpartiet i Røst
Kystpartiet i Harstad
Kystpartiet Lyngen
Kystpartiet i Kåfjord

Miljøpartiet De Grønne (2)

Miljøpartiet De Grønne Larvik
Miljøpartiet De Grønne Strand

Pensjonistpartiet (13)

Pensjonistpartiet Moss
Akershus Pensjonistparti
Frogn Pensjonistparti
Eidsvoll Pensjonistparti
Pensjonistpartiet i Åmot
Østre Toten Pensjonistparti
Hurum Pensjonistparti
Telemark Pensjonistparti
Skien Pensjonistparti
Pensjonistpartiet Vest-Agder
Farsund Pensjonistparti
Lindesnes Pensjonistparti
Meldal Pensjonistparti

Rødt (11)

Rødt Vestby
Rødt Lørenskog
Rødt Skedsmo
Rødt Nes (Akershus)
Rødt Eidsvoll
Rødt Lier
Rødt Sandefjord
Rødt Karmøy
Rødt Os
Rødt Molde
Rødt Verdal

Samefolkets parti (1)

Sámeálbmot Bellodat Kautokeino

Senterpartiet (14)

Røyken Senterparti
Drangedal Senterparti
Finnøy Senterparti
Sande Senterparti (Møre og Romsdal)
Ørskog Senterparti
Smøla Senterparti
Namsskogan Senterparti
Træna Senterparti
Hamarøy Senterparti
Tjeldsund Senterparti
Vestvågøy Senterparti
Bjarkøy Senterparti
Loppa Senterparti
Nordkapp Senterparti

Osen SV
Midtre Gauldal SV
Gildeskål SV
Gratangen SV
Alta SV
Tana SV

Venstre (5)

Høylandet Venstre
Tysfjord Venstre
Balsfjord Venstre
Lyngen Venstre
Vestfold Unge Venstre

Sosialistisk Venstreparti (11)

Os SV (Hedmark)
Hemsedal SV
Klepp SV
Randaberg SV
Hjelmeland SV

For 2 partilag – Hole KrF og Rødt Alta – fant nemnda at det forelå så gode forklaringer vedrørende manglende registrert innberetning at saken måtte henlegges.

Som følge av endringslov 1. februar 2013 nr. 6 fikk Partilovnemnda et bredere sett av virkemidler mot ulike former for overtredelser av partiloven. SSB har i sine meldninger til nemnda over flere år bidratt med informasjon om at signaturbestemmelsen i § 21 annet ledd ved en rekke tilfeller ikke har blitt oppfylt. I sin melding om datainnsamlingen i 2013 var det ifølge SSB 356 inntektsberetninger helt uten signaturer, og 100 med kun én signatur. Nemnda besluttet på bakgrunn av dette å innskjerpe lovens signaturkrav ved å ta i bruk bestemmelsen om å illegge en formell advarsel for førstegangsregelbrudd av mindre omfang, jf. § 28 første ledd annet punktum.

SSB ble i oktober bedt om å oversende navnene på de aktuelle partilagene og informasjon om antall signaturer.

Varselbrev om mulig vedtak om formell advarsel ble i månedsskifte oktober/november sendt ut til aktuelle partilag slik at de skulle få en anledning til å forklare forholdet. Etter drøftelser på nemndas møte 29. november, ble det konkludert med at en formell advarsel for brudd på signaturbestemmelsen skulle gis til alle partilag som per 16. desember 2014 fortsatt manglet begge signaturer, eller som ikke hadde signalisert at signaturer ville ettersendes.

Vedtaket om formell advarsel for brudd på disse bestemmelsene ble gitt til 93 lag. Lagene ble informert om at dette innebærer at de får en form for "prøvetid" de neste to årene. En eller

flere nye overtredelser i løpet av prøvetiden av § 21 annet ledd eller andre tilsvarende ordensforskrifter i partiloven, kan bli sanksjonert hardere enn ved et førstegangsregelbrudd (herunder tilbakeholdelse av hele eller deler av den offentlige partistøtten). For å holde oversikt er et register opprettet i Partilovnemnda hvor disse bruddene er registrert.

De 7 partilagene som leverte sin inntektsberetning i perioden 15. august til 30. september 2013, fikk også en formell advarsel med tilsvarende innhold som de partiene som hadde brutt signaturbestemmelsen. Disse inngår også i nevnte register.

d) Klager på vedtak om registrering, jf. § 8

Det var ingen saker i denne kategorien i 2013.

e) Klager på vedtak om tildeling av statlig partistøtte, jf. § 15.

Klage fra Kystpartiets Ungdom i Vestfold på Fylkesmannen i Vestfolds avslag om tildeling av partistøtte for 2012. Klagen ble enstemmig forkastet av nemnda 14. februar 2013 med henvisning til tidligere anbefalt forvaltningspraksis som sier at bare partilag som eksisterer i et helt år har rett på støtte for det gjeldende året.

Klage fra Hedmark Venstre på Fylkesmannen i Hedmarks avslag om tildeling av partistøtte for 2013. Klagen ble enstemmig forkastet av nemnda 13. september 2013 med henvisning til tidligere praksis og praksis på sammenlignbare områder når det gjelder søknader innsendt etter utløpt administrativ frist.

5. Andre saker

Nemnda – ved leder og sekretariatsleder – deltok ved felles møte i Luster 10. til 12. juni 2013 mellom departementet, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og SSB.

Proessen for å få oppnevnt Partirevisjonsutvalget ble startet i september 2013 ved at nemnda sendte et innspill til departementet vedrørende revisjonsutvalgets sammensetning, rolle og anslått ressursbehov.

Nemnda – ved sekretariatsleder – møtte OSSEs valgobservatørgruppe i forbindelse med stortingsvalget i september 2013. Nemnda redegjorde for sine funksjonsområder og sammensetning.

Sak vedrørende fylkeskommunalt tilskudd til fylkestingsgruppene - pågående ut i 2014.

I samarbeid med Fylkesmannen i Sogn og Fjordane har nemnda arbeidet med utviklingen av en ny nettside, brevark etc.

Oslo, 7. oktober 2014